

OPEN DE POORTEN: CULTUUR IN TIJDEN VAN CORONA
Zes voorstellen aan het nieuwe kabinet

Taskforce culturele en creatieve sector

Hoe Covid-19 zich deze winter en de komende jaren precies gaat ontwikkelen is onzeker, maar dát het virus voor langere tijd impact zal hebben op de samenleving, is zeker. Musea, concertzalen, poppodia, festivals, theaters, filmhuizen, bioscopen, monumenten, presentatie-instellingen, cultuurcentra, congressen, beurzen, nachtcultuur - zij hebben alles op alles gezet om veilig en verantwoord open te blijven. Als er iets duidelijk is geworden deze crisis dan het is wel dat mensen de inspiratie, verbinding, troost en vreugde van kunst en cultuur missen. Samen uitgaan, een live beleving - het zijn momenten die het leven kleur en betekenis geven.

Maar, we zijn DICHT voor publiek. Nadat in november vorig jaar uw beleid nog was om de cultuursector langer OPEN te houden omdat deze zo veilig was, is die lijn om onnavolgbare redenen nu weer losgelaten en lijkt deze nu zelfs omgekeerd. Waar commerciële doorstroomlocaties zoals warenhuizen bij het heropenen van de samenleving voorrang krijgen, moeten culturele doorstroomlocaties als musea, monumenten en presentatie-instellingen de deuren gesloten houden. Wij vinden het moeilijk te begrijpen dat de culturele instellingen dicht moeten blijven als 85.000 winkels weer open mogen, omdat er anders te veel publieksbewegingen zouden zijn.

De sector werkt toe naar een opening vanaf 26 januari. Wij kunnen veilig en verantwoord volgens de hierna beschreven routekaart (risiconiveau oranje)

Voor doorstroomlocaties zoals musea, monumenten en presentatie-instellingen:

- *Met gebruik van coronatoegangsbewijs: publiek heeft geen beperkingen*
- *Zonder coronatoegangsbewijs: publiek houdt 1,5 meter afstand en gebruikt mondkapje*

Voor zalen zoals theaters, concertzalen en bioscopen:

- *Met gebruik van een test: publiek heeft geen beperkingen*
- *Met gebruik coronatoegangsbewijs: publiek moet zitten, 75% zaalcapaciteit*
- *Zonder coronatoegangsbewijs: publiek houdt 1,5 meter afstand, moet zitten en gebruikt mondkapje*

Voor locaties buiten, zoals festivals:

- *Met gebruik coronatoegangsbewijs: publiek heeft geen beperkingen*
- *Zonder coronatoegangsbewijs: publiek houdt 1,5 meter afstand en gebruikt mondkapje*

Deze brief gaat echter niet alleen over de korte termijn, maar ook over de (middel)lange termijn. Wij zetten uiteen wat de culturele en creatieve sector nodig heeft om wendbaar en weerbaar de coronacrisis door én uit te komen.

Vooropgesteld. We maken een diepe buiging voor de enorme inspanningen die de zorgsector gedurende deze pandemie levert. Zonder hen zou er überhaupt geen cultuurbezoek mogelijk zijn geweest afgelopen periode. Het kabinet heeft zich gedurende de crisis terecht met grote zorg en toewijding gericht op het verminderen van de druk op de gezondheidszorg. Maar na bijna twee jaar door een jojo van (gedeeltelijke) lockdowns heen te zijn gegaan, heeft de samenleving en ook onze sector een duidelijk perspectief nodig en logisch en consistent beleid. Linksom of rechtsom moeten we leven met het coronavirus en open.

Wij willen u helpen om tot een voorspelbare, begrijpelijke en zorgvuldige corona-aanpak te komen voor ons publiek en voor de duurzaamheid van de culturele en creatieve sector zelf. Een aanpak waarbij de basis beleidsreflex niet meer 'sluiten' is, maar 'veilig openblijven'; een aanpak met perspectief op herstel.

De culturele en creatieve sector en de evenementensector zullen met ongebreidelde creativiteit werken aan dat herstel. Daarvoor hebben we realistisch en consistent beleid van de overheid nog nodig. Onze oproep om samen de crisis door én uit te komen leggen we daarom neer in zes voorstellen. Dit zijn de punten waar we samen met het nieuwe kabinet aan willen werken.

Wendbaar de crisis door

1. Kom tot voorspelbare en inzichtelijke coronamaatregelen: een routekaart waarin wordt aangegeven bij welke corona signaalwaarden verscherpingen of versoepelingen van maatregelen in werking treden.
2. Creëer duidelijk kaders en richtlijnen voor het gebruik van coronatoegangsbewijzen.
3. Maak een directe koppeling van coronamaatregelen aan tijdige en toereikende financiële steun aan alle schakels in de keten: organisaties/instellingen/bedrijven én makers/zzp'ers.

Weerbaar de crisis uit

4. Ontwerp een robuust pakket met herstelmaatregelen voor de sector, gericht op terugkeer van publiek, behoud van makers/artiesten/zzp'ers, herstel van programma-aanbod.
5. Geef, in samenwerking met gemeenten en provincies (stedelijke regio's), ruimte aan de wederopbouw van lokale en regionale culturele ecosystemen.
6. Zet transities in gang gericht op een gezonde arbeidsmarkt, een ondernemende, inclusieve en diverse sector, een duurzame en milieuvriendelijke infrastructuur.

Wendbaar de crisis door

Hoewel de wetenschap steeds meer over Covid-19 komt te weten, blijft de ontwikkeling van de pandemie omgeven met onzekerheden.¹ De verwachting is dat deze virusziekte evolueert tot een endemische variant waarvan de gezondheidsgevolgen voor de zorg draaglijk zijn. Maar het tempo waarin dit gebeurt is onduidelijk en we moeten rekening houden met seizoeneffecten en virusmutaties die tijdelijk beperkingen van het maatschappelijk leven met zich meebrengen.

Het virus mag dan wel onvoorspelbaar zijn, hoe we erop reageren hoeft dat niet te zijn. De Taskforce culturele en creatieve sector, de Alliantie van Evenementenbouwers en het EventPlatform dringen eens te meer aan op een voorspelbare overheidsstrategie gericht op verschillende stadia van circulatie van het coronavirus. Vergelijk het met dijkbewaking: als de rivier hoog staat dan worden verschillende stadia van paraatheid afgeroepen en maatregelen genomen om het land achter de dijken te beschermen. Cruciaal is een routekaart waarmee tijdig inzichtelijk wordt gemaakt hoe gereageerd gaat worden bij verschillende waterstanden.

- 1. Kom tot voorspelbare en inzichtelijke coronamaatregelen: een routekaart waarin wordt aangegeven bij welke corona signaalwaarden verscherpingen of versoepelingen van maatregelen in werking treden***

¹ KNAW en WRR, Navigeren en anticiperen in onzekere tijden, 2020.

Beschrijf op heldere wijze bij welke corona signaalwaarden verscherpingen of versoepelingen van maatregelen in werking treden. Uitgangspunt is daarbij voor ons te allen tijde: openblijven met behulp van veiligheidsmaatregelen. De inwerkingtreding van deze maatregelen wordt vervolgens weer tijdig en op voorspelbare wijze gekoppeld aan toereikende noodsteun. Een dergelijke routekaart stelt publiek, Veiligheidsregio's én de sector in staat tijdig te anticiperen op eventuele maatregelen en geeft duidelijkheid over de financiële randvoorwaarden waarmee zij dan te maken krijgt. Een routekaart voorkomt onduidelijkheid en onzekerheid en de daarmee gepaard gaande risico's en kosten kunnen dan worden voorkomen.

Als het om zulke routekaarten gaat, dan pleiten we voor maatwerk. Verschillende sectoren in de samenleving hebben immers specifieke kenmerken, risico's en mogelijkheden om veiligheidsmaatregelen te treffen. De afgelopen periode heeft de culturele en creatieve sector uiterst zorgvuldig veiligheidsmaatregelen getroffen via minutieuze protocollen en strenge handhaving. Blokprogrammering, looproutes, zaalindeling, ventilatie, tijdsloten, aangepast sanitair: werkelijk alles is gedaan om een bezoek veilig te maken. Het 'testen voor toegang' en de controle op coronatoegangsbewijzen verloopt uiterst secuur. Het aandeel in besmettingen is dan ook niet of nauwelijks te herleiden naar culturele organisaties.

We vragen de overheid om samen met ons tot een routekaart te komen die uitgaat van veilig openblijven. Veel kennis is al voorhanden, waaronder de wetenschappelijke resultaten van de Fieldlab Evenementen en Fieldlab programma's, de onderzoeken van het RIVM en andere instanties, ervaringen in het buitenland, en de grote operationele ervaring van de sector zelf.

Hieronder leveren wij bij wijze van proef een concept-routekaart, om ons voorstel meteen concreet te maken.

Leeswijzer bij deze routekaart

- We hebben de kaart zo eenvoudig mogelijk gehouden, zodat deze duidelijk en uitvoerbaar is. Niet opgenomen is dat culturele organisaties vanzelfsprekend reeds werken met goede protocollen, bezoekersregistratie, ventilatie, hygiënemaatregelen en *crowd control*.
- Bij de meeste risiconiveaus hebben we verschillende veiligheidsopties opgenomen. Deze doen recht aan verschillende activiteiten die plaatsvinden. In een filmhuis of theater zal het publiek immers zitten en kan goed 1,5 meter afstand bewaard worden. Bij een poppodium staat of danst het publiek dikwijls voor het podium.
- Bij alle risiconiveaus menen wij dat het veilig is publiek te ontvangen. In hogere risiconiveaus bijvoorbeeld door bezoekers vooraf om een testbewijs te vragen. Het gaat hier om een gecertificeerde test die, al naar gelang het type test, kortere of langere tijd voorafgaand aan het bezoek moet worden afgenomen.
- Risiconiveaus moeten door de Rijksoverheid, Veiligheidsregio's en RIVM worden gebaseerd op signaalwaarden die een betrouwbare voorspeller zijn van druk op de gezondheidszorg. Op het moment van schrijven is naar ons inzicht sprake van risiconiveau oranje en kan de sector open langs de lijnen die daar beschreven zijn.

RISICONIVEAU	ZALEN BINNEN	DOORSTROOM LOKATIES	BUITEN
Normaal (groen)	Onbeperkt	Onbeperkt	Onbeperkt
Waakzaam (geel)	<p>Opties:</p> <p>Toegang met CTB: geen gedragsbeperkingen</p> <p>Toegang zonder CTB: 1,5 meter afstand</p>	Onbeperkt	Onbeperkt
Zorgelijk (oranje)	<p>Opties:</p> <p>Toegang met test: geen gedragsbeperkingen</p> <p>Toegang met CTB: publiek moet zitten, 75% procent zaal capaciteit</p> <p>Toegang zonder CTB: 1,5 meter afstand, publiek moet zitten en draagt mondkapje</p>	<p>Opties:</p> <p>Toegang met CTB: geen gedragsbeperkingen</p> <p>Toegang zonder CTB: 1,5 meter afstand en gebruik mondkapje</p>	<p>Opties:</p> <p>Toegang met test: geen beperkingen</p> <p>Toegang met CTB: 1,5 meter afstand</p> <p>Toegang zonder CTB: 1,5 meter afstand en gebruik mondkapje</p>
Ernstig (rood)	<p>Opties:</p> <p>Toegang met test: geen gedragsbeperkingen</p> <p>Toegang met CTB: publiek houdt 1,5 meter afstand, moet zitten en draagt mondkapje</p>	<p>Opties:</p> <p>Toegang met test: geen gedragsbeperkingen</p> <p>Toegang met CTB: publiek houdt 1,5 meter afstand en draagt mondkapje</p>	<p>Opties:</p> <p>Toegang met test: geen gedragsbeperkingen</p> <p>Toegang met CTB: publiek houdt 1,5 meter afstand en draagt mondkapje</p>

2. Creëer duidelijk kaders en richtlijnen voor het gebruik van coronatoegangsbewijzen

Het huidig coronatoegangsbewijs (CTB) is tot nu toe een belangrijk instrument geweest om de overdracht van het virus te beperken. Mensen kunnen van de overheid een CTB krijgen wanneer zij gevaccineerd, genezen of getest zijn, de zogenaamde 3G variant. Naast deze variant is er ook een 2G versie van het CTB, waarbij mensen het bewijs kunnen krijgen wanneer zij gevaccineerd of genezen zijn, en een 1G variant waarbij mensen alleen getest moeten zijn.

In de hierboven beschreven tabel gebruiken we de aanduiding CTB voor coronatoegangsbewijzen in de 3G variant. Als het gaat om 1G, dan gebruiken we eenvoudigweg het woord 'test' of 'testbewijs'.

Op dit moment is (en wordt) onderzoek gedaan naar de effectiviteit van het coronatoegangsbewijs, met name als het gaat om bescherming tegen besmetting en ziekenhuisopname bij vaccinatie en herstel. De uitkomsten daarvan zullen betrokken moeten worden bij de inzet van het CTB.

Omstreden is het gebruik van een variant waarbij het CTB slechts wordt toegekend aan mensen die gevaccineerd of genezen zijn, de zogenaamde 2G variant. Deze sluit publieksgroepen uit van cultuurbezoek en dat willen we liefst niet. Als de toepassing van dit type CTB de druk op de gezondheidszorg echter daadwerkelijk substantieel kan ontlasten, dan vinden de inzet ervan aanvaardbaar onder een aantal voorwaarden:

1. Het gaat om een proportionele en tijdelijke maatregel. De te verwachten positieve effecten worden vooraf omschreven en achteraf getoetst. Vooraf worden start en einde van de looptijd aangekondigd.
2. De overheid neemt verantwoordelijkheid voor de toepassing van 2G en beschrijft helder voor welke activiteiten de maatregel geldt. De maatregel wordt niet uitsluitend opgelegd aan de cultuursector maar kent een breder toepassingsdomein.
3. Voor mensen die om gezondheidsredenen niet gevaccineerd kunnen worden geldt een uitzonderingspositie, voor hen wordt moet het wel mogelijk worden gemaakt om een 2G activiteit te bezoeken mits getest.
4. Bied alternatieven, zoals wij ook in de routekaart hieronder hebben aangegeven. Bijvoorbeeld door 1,5 meter onderlinge afstand te houden en mondkapjes te dragen.

Wij dringen erop aan dat de Rijksoverheid flankerend instrumenten ontwikkelt om het gebruik van CTB en het testen beter mogelijk en werkbaar te maken. Dat vereist een goed functionerende, toegankelijke testinfrastructuur. Ook vragen wij om duidelijkheid over het gebruik van CTB of testbewijzen op de werkvloer en om een werkbaar kader voor in- en uitreizen van artiesten en crews.

3. Maak een directe koppeling van coronamaatregelen aan financiële steun aan alle schakels in de keten: organisaties én makers/zzp'ers

De tweede koppeling die we voorstellen is die tussen de maatregelen en noodsteun. Een groot deel van de culturele en creatieve sector is financieel gezien grotendeels afhankelijk van publieksinkomsten. De sector bestaat voor een zeer groot deel uit zelfstandigen en tijdelijke arbeidskrachten die afhankelijk zijn van opdrachten. Capaciteitsbeperkingen leiden dus meteen tot aanzienlijk inkomstenverlies voor makers/kunstenaars en uitvoerenden, bedrijven en instellingen. Sinds het uitbreken van de crisis heeft de Taskforce in samenspraak met het ministerie van OCW en Berenschot berekeningen gemaakt van de derving van publieksinkomsten in de verschillende culturele deelsectoren. Over 2020 is een derving geraamd van € 2,7 miljard euro. De derving over 2021 is, mede vanwege de laatste lockdown per half november, inmiddels opgelopen tot € 3,1 miljard. Deze cijfers zijn exclusief beurzen en congressen. De derving zal met de maatregelen en het geringe vraagherstel in de eerste helft van 2022 verder oplopen.

Tot nu toe is de overheid bijgesprongen en daar zijn we dankbaar voor. De steun is echter verre van toereikend en bereikt lang niet elke instelling of onderneming even goed, laat staan de zelfstandig werkzame professionals. De culturele sector maakt naast de generieke maatregelen, zoals NOW en TVL gebruik van een aantal specifieke steunpakketten welke via OCW, cultuurfondsen, gemeenten en provincies worden verdeeld. De verleende overheidssteun aan de culturele sector bedroeg eind 2021 circa € 3,2 miljard, waarmee ongeveer de helft van de inkomstenderving is gecompenseerd. Extra pijnpunt voor de sector is de gebrekkige steun (TOZO, TOFA, TONK) voor zzp'ers en flexibele arbeidskrachten. De generieke (inkomsondersteunende) pakketten sluiten niet goed aan bij de dagelijkse praktijk van de sector, waardoor veel zelfstandig werkenden niet in aanmerking komen voor steun. De specifieke steunpakketten sijn bovendien niet goed door naar makers en zelfstandigen (Boekmanstichting, 2021). Ook zitten er knelpunten in de TVL, zoals de cap voor grote bedrijven en de adresvereisten voor het kleinbedrijf, en de TRSEC en ATE. Voor deze laatste regelingen zal de aanvulling naar 100% moeten, veel festivalorganisaties dreigen na twee jaar stilstand anders niet meer aan te vragen, waardoor het doel van de regelingen in het geding komt.

Omdat er vooraf geen zekerheid is over de hoogte, duur en invulling van de noodsteun, kan er in de sector nauwelijks vooruit gepland worden. Culturele organisaties en bedrijven zullen vanwege deze onzekerheid de neiging hebben om hun toch al dunne financiële reserve te bewaren, en af te zien van maakopdrachten of investeringen in culturele producties. Vele kunstenaars, artiesten en andere creatieve professionals hadden voor de crisis als zzp'er een bloeiende beroepspraktijk (en zouden dat zonder de coronabeperkingen nog steeds hebben), maar zitten nu - mede vanwege de onzekerheid - zonder werk en inkomen, hebben fors in moeten teren op spaar- en pensioenreserves, en dreigen nu de sector te verlaten. Daarmee gaat niet alleen relatief veel maar vooral moeilijk te vervangen talent en expertise voor de sector verloren, het bemoeilijkt ook herstart en herstel. De keten stukt. De Taskforce stelt daarom voor om voor elke stadium van de pandemie duidelijk aan te geven op welke noodsteun organisaties en organisatoren, toeleveranciers en zelfstandig werkende professionals mogen rekenen.

Wij vragen u om met ons, en met gemeenten en provincies, per stadium (geel, oranje, rood) een passende, uitvoerbare en effectieve mix van financiële instrumenten te ontwerpen. Uitgangspunt moet zijn dat alle organisaties en werkenden in de culturele keten worden bereikt langs de lijnen van de Fair Practice Code. Dankzij de corona steunpakketten, de flexibiliteit en het uithoudingsvermogen van veel werkenden is de culturele en creatieve sector nog niet omgevallen, maar de situatie is onhoudbaar en bij makers en zelfstandig werkende professionals ronduit zorgelijk.

De Taskforce heeft een set afspraken opgesteld waarmee wordt gewaarborgd dat noodsteun alle onderdelen van de culturele keten bereikt (van maker tot technicus, tot producent en presentatieplek). De Fair Practice Code vormt het uitgangspunt in deze afspraken. **In de bijlage is deze set afspraken opgenomen.** Een belangrijk onderdeel van deze set afspraken is dat de sector zich committeert aan trickle-down als uitgangspunt voor de inzet van noodsteun. Van de overheid wordt daarnaast de inzet van een 'vangnetregeling' (een garantieregeling gericht op zelfstandigen) gevraagd zodat ook de creatieve en technische professionals die buiten deze ketenfinanciering vallen behouden blijven voor de sector. Een niet onaanzienlijk deel van de culturele en creatieve sector werkt niet of beperkt voor culturele instellingen, maar richt zich direct op de markt. Gebrek aan gespecialiseerd talent, van technicus tot DJ, is het grootste gevaar voor de herstart van de sector.

Weerbaar de crisis uit (herstel en transitie)

De culturele en creatieve sector en de evenementensector hebben al bijna twee jaar lang over de volle breedte te kampen met de verwoestende effecten van de coronacrisis. Het CBS berekende dat de culturele sector samen met de sector horeca de zwaarst door de maatregelen getroffen sectoren zijn.

Creatieve ondernemers en kunstenaars, het kloppend hart van de sector, zitten zonder werk of moeten hun koers fors bijsturen. Miljoenen Nederlanders missen bezoek aan beeldende kunst, monumenten, musea, bibliotheken, podiumkunsten, bioscopen, festivals en clubs. Repetities, lessen en workshops vallen voortdurend uit. Nieuw producties en tentoonstellingen kunnen niet worden opgestart. Behalve de effecten voor de sector zelf zijn de (zeer) lange termijneffecten voor Nederland, bijvoorbeeld als 'creatieve hotspot', niet te overzien. Met negatieve effecten op de aantrekkelijkheid voor het Nederlandse vestigingsklimaat, maar ook voor de 'concurrentiekracht van onze sector'. Zoals voor de sleutelpositie van onze internationale festivals zoals IDFA, ADE, Dutch Design Week en ESNS. Een positie die met veel inzet in 10 tot 15 jaar zorgvuldig is opgebouwd en die veel buitenland naar Nederland haalt. Omdat Nederland als enige in lockdown is wordt de positie van deze festivals wordt ernstig bedreigt door gelijkgerichte festivals elders in Europa.

Niet alleen gaat dit alles ten koste van de onschatbare immateriële waarde van kunst en cultuur en de mentale gezondheid van de samenleving. Er gaat ook een bloeiende en omvangrijke bedrijfstak ten onder. De bijdrage van de culturele en creatieve sector aan onze economie was voor de coronacrisis maar liefst 3,4% van het bbp, de sector nam 4,3% van de werkgelegenheid voor haar rekening.² Herstel is in cultureel, maatschappelijk én economisch opzicht van cruciaal belang.

Er komt volgens het coalitieakkoord een herstelplan om zowel professionals, instellingen als amateurverenigingen er weer bovenop te helpen en te versterken. De Taskforce heeft daartoe een aantal handreikingen gedaan: zo heeft de Taskforce al in juni 2020 de eerste contouren van een concreet herstel- en transitieplan gepresenteerd³. Daarbij is steeds de [New Creative Deal](#) uitgangspunt geweest. In de NCD staan 3 grote ambities centraal, met 5 actielijnen om deze te realiseren. Vervolgens heeft de Taskforce in oktober 2021 een in 9 sporen uitgewerkte versie van een [Herstelplan](#) aan de minister van OCW gestuurd. De Tweede Kamer en het vorige kabinet onderschreven hiervan het belang. Ook de Raad voor Cultuur heeft een [belangrijke aanzet](#) gegeven (Raad voor Cultuur, 8 juni 2021).

Dit najaar heeft de minister van OCW in een brief aan de Kamer een serie veelbelovende voorstellen gedaan ([OCW](#), 24 september 2021 en [OCW](#), 16 november 2021).

Maar vooralsnog is het bij woorden gebleven. Het is aan het nieuwe kabinet om, samen met de sector, daadwerkelijk een invulling aan te geven aan een nationaal herstel- en transitieplan op basis van één visie voor de gehele culturele en creatieve sector. In het kader van dit herstel- en transitieplan denken wij aan drie lijnen/oplossingen, met als doel sterker uit de crisis te komen.

4. Ontwerp een robuust pakket aan herstelmaatregelen voor de sector.

Deze maatregelen voor de culturele en creatieve sector en de evenementensector zijn primair gericht op terugkeer van publiek (en daarmee ticket/horeca inkomsten), het behoud van makers/artiesten/zzp'ers en herstel van programma-aanbod: aspecten die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

² <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2021/satellietrekening-cultuur-en-media-2018/samenvatting>

³ Volkskrant 24 juni 2020, 'Zonder herstelplan dreigt lange sterfscène voor cultuur'

Zonder publiek geen inkomsten, zonder inkomsten geen programma en zonder programma geen (inkomen voor) makers, artiesten en zelfstandig werkenden. Van belang is dan ook om samen met de sector te werken aan campagnes met als doel (nieuw) publiek te trekken. Herstel van en verbinding met publiek, beoefenaars en vrijwilligers zijn daarbij belangrijke ingrediënten. Daarnaast zijn maatregelen nodig om de arbeidsmarktpositie van werkenden in de sector te versterken en verbeteren met als uitgangspunt de Fair Practice Code (zoals hierboven beschreven). Zonder makers en uitvoerenden geen kunst en creatieve productie. Maak bij het opstellen van dit pakket aan herstelmaatregelen gebruik van Europese herstelprogramma's, instrumenten en middelen.

5. Geef, in samenwerking met gemeenten en provincies (stedelijke regio's), ruimte aan de wederopbouw van lokale en regionale culturele ecosystemen.

Help gemeenten en provincies hun fijnmazige lokale culturele infrastructuur overeind te helpen. De culturele sector, gesubsidieerd en niet gesubsidieerd, functioneert als een ecosysteem. Bij de verdeling van noodsteun moet de afstemming tussen overheidslagen en Rijkscultuurfondsen beter aansluiten bij het functioneren van de sector zelf. Geconstateerd is, dat dit bij de noodsteunpakketten uit het verleden veelal niet het geval was. Maak dus met medeoverheden heldere afspraken over herstelmaatregelen. Onderzoek ook mogelijkheden om via matching regionale/lokale innovatie en (revoluerende) herstel- en garantiefondsen te stimuleren.

6. Zet transities in gang gericht op het vergroten van de bijdrage aan maatschappelijke opgaven, een gezonde arbeidsmarkt, een ondernemende, inclusieve en diverse sector, een duurzame en milieuvriendelijke infrastructuur.

De culturele en creatieve sector kan een belangrijke rol spelen bij de aanpak van complexe maatschappelijke vraagstukken. Om deze vraagstukken het hoofd te bieden is een gecombineerde aanpak noodzakelijk waarbij technologische en maatschappelijke innovatie worden gecombineerd. Maatschappelijke innovatie is bij uitstek de expertise van de culturele en creatieve sector. Vergroot de impact van de culturele en creatieve sector door te investeren in een programma voor maatschappelijke innovatie. En nu het erop lijkt dat het kabinet uiteindelijk toch zal besluiten tot het indienen van een herstelplan in het kader van het RRF vragen we nogmaals aandacht voor de oplossings- en verbeeldingskracht van onze sector bij het aanpakken van de grote klimaat- en digitaliseringsopgaven.

Een crisis biedt ook kansen. Dit is hét moment om zaken anders aan te pakken en daarmee te werken aan een wendbare en weerbare culturele en creatieve sector. Evident is dat de weg naar herstel sneller gaat en duurzamer is als we samenwerken. De culturele en creatieve sector zet samen met de overheid in op een vitale sector. Wendbaar en financieel weerbaarder dan voorheen. Waar fatsoenlijke beloning en veilige arbeidsomstandigheden de norm zijn en culturele en creatieve organisaties en de vele zelfstandigen die in de sector werken de ruimte hebben om doorlopend te innoveren en investeren. Een sector waar ook financieel ruimte is voor pensioenopbouw en investeren in professionalisering/ontwikkeling voor (zelfstandig) werkenden. Ondersteun en investeer hiervoor in ondernemerschap, kennisontwikkeling op het gebied van nieuwe (hybride) verdienmodellen, financiering en leenfaciliteiten, samenwerking, digitalisering en internationalisering. Daarbij past een faire risicodeling tussen sector en overheid, onder andere vormgeven door garantieregelingen, scenario's en steunmaatregelen.

Tenslotte

De Covid-19 crisis trekt diepe sporen in een toch al kwetsbare sector: zowel bij organisaties als bij makers en zelfstandig werkenden. En dit terwijl de arbeidsmarktpositie van werkenden al voor de coronacrisis zorgwekkend was.

Geacht nieuw kabinet, we willen dit moment gebruiken om met u te werken aan dit Openings- en herstelplan voor onze sector. Laten we er samen voor zorgen dat we weerbaar en wendbaar uit deze crisis komen.

Taskforce culturele en creatieve sector

Mede namens de Alliantie van Evenementenbouwers | EventPlatform

JANUARI 2022

[De Taskforce culturele en creatieve sector](#) is een samenwerkingsverband van ruim 100 branche-, beroeps- en belangenorganisaties. Doel van de taskforce is om door gezamenlijke analyses, informatie-uitwisseling en afstemming de Coronacrisis het hoofd te bieden.

Kunsten '92 | Federatie Cultuur (NAPK, Museumvereniging, VSCD, CultuurConnectie, VOB, VNPF, VvNO, Koepel Opera) | **De Creatieve Coalitie** | **Erfgoedplatform** | **Federatie Creatieve Industrie** (BNA, BNO, DGA, DDD, MODINT, Buma Cultuur, NAPA, NCP, Dupho, NVPI) | **VVTP** | **Kunstenbond** | **NVBF** | **Popcoalitie** | **ENCORE** | **VVEM** | **De Zaak Nu** | **NVPI** | **Platform ACCT** | **Alliantie van Evenementenbouwers** | **Federatie Auteursbelangen**